

Työllisyyden kuntakokeilu vv. 2020-2022

Khall 15.06.2020 § 86

Keväällä 2020 käynnistetään työllisyyden kuntakokeilut, joissa jatketaan ja laajennetaan vuoden 2018 lopussa päättyneiden alueellisten työllisyyskokeilujen toimintamallia. Kokeilun kuntarajaukseen on tehty tarkennuksia ja nyt kokeiluun voi hakea ELY-alueella yksittäinen kunta tai useampi kunta yhdessä siten, että kokeiluun mukaan tulevien kuntien asukasmäärä yhteensä on vähintään 30 000. ELY-keskuksen alueella kokeiluihin siirtyisi pääsääntöisesti enintään noin 40 % TE-toimiston työnhakija-asiakkaista. Kokeilujen kestoksi on suunniteltu noin 2,5 vuotta.

Kokeilujen piiriin siirtyvät asiakasryhmät

Kokeiluihin ohjataan kokeilualueilla ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa hanke-alueiden TE-toimistoissa. Kokeilukunta vastaa näiden asiakasryhmien julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palveluiden) tarjoamisesta. Ohjaaminen kunnan asiakkaaksi tarkoittaa sitä, että TE-toimisto ilmoittaa työnhakijalle, että jatkossa hänen kotikuntansa vastaa TE-palveluiden tarjoamisesta hänelle.

Mihin kokeiluilla pyritään

Työllisyyskokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Kokeiluissa kehitetään työnhakijoille tarjottavia työllistymistä tukevia palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla voidaan nykyistä paremmin tunnistaa ja ratkaista asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet, työllistymisen esteet sekä osaamisen kehittämistarpeet.

Hallitus linjaa myöhemmin työvoimapolitiikan pysyvistä palvelurakenteesta

Kokeiluja seurataan jatkuvan tilastoseurannan ja erillisen tutkimusperusteisen vaikuttavuusarvioinnin avulla. TEM valmistele yhteistyössä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa kokeilujen valtakunnalliset seurantamittarit ja kokeilualueille tuotetaan seurantatietoa kokeilun edistymisestä kuukausittain. Kokeiluille laaditaan yhteinen arviointisuunnitelma.

Keski-Pohjanmaalla työllisyyskokeiluun hakemisesta on neuvoteltu

Kokkolan ja Kannuksen kaupunkien, Kaustisen seutukunnan kuntien ja Perhon kunnan kesken. Neuvottelujen perusteella Kokkolan kaupunki on jättämässä hakemusta ja siihen voivat osallistua maakunnan muut kunnat niin halutessaan. Kannuksen kaupunki ja Perhon kunnat ovat päättämässä kokeiluun osallistumisesta myönteisellä esityksellä. Esityslistan laadintahetkellä ko. kunnanhallitusten päätökset ovat vielä tekemättä. Pohjanmaan TE-toimisto on ollut mukana keskusteluissa ja kannustaa kuntia hakeutumaan kokeiluun.

Kokeiluun hakeutumisen hyötyinä nähdään mm. mahdollisuus valmistautua ennakoivasti kuntien lähitulevaisuudessa lisääntyvään vastuuseen työllisyydenhoidosta. Samoin kokeilussa voidaan hakea uusia toimintamalleja kuntien järjestämiin yrityspalveluihin, esimerkiksi rekrytointipalvelujen ja starttirahaproessin näkökulmista.

Kaustisen seutukunnan kuntien osalta kokeilun kohderyhmä olisi Työ- ja elinkeinoministeriön laskelman mukaan 362 henkilöä. TE-toimiston laskennallista päätöksenteko-oikeutta siirtyisi noin 60 000,- euroa ja koulutus- ja valmennushankintoihin varattavaa määrärahaa noin 161 000,- euroa. TE-toimistosta siirtyisi kunnille 1 henkilötyövuosi. Seutukunnan kuntien oma resurssointi tulee olla vähintään 15% kuntien osarahoituksesta työmarkkinatukiin vuonna 2018 eli yhteensä 38 587,95 euroa.

Kaustisen seutukunnan osalta kuntajohtajien kanssa on keskusteltu siitä, että kunnat voisivat osallistua kokeiluun, mikäli seutukunta hakee ja toimii kokeilun osapuolena. Kunnilla ei ole erikseen varattuja resursseja vuodelle 2020 kokeiluun osallistumiseksi. Kokeiluun osallistumisen ehtona olisi, että seutukunta voisi käyttää kuntien omana resurssiosuutena seutukunnalle vuoden 2020 talousarvioon myönnettyä kuntien rahoitusta. Käytännössä kuntien osuudet katettaisiin seutukunnan henkilöstön osa-aikaisella työpanoksella ja matkakuluilla, tilojen ja laitteiden käytön kustannuksilla sekä muuhun toimintaan varatuilla määrärahoilla. Kokeilun vastuuhenkilönä olisi vuoden 2020 toiminta- ja taloussuunnitelmaan uutena resurssina lisätty työllisyyskoordinaattori, joka käyttäisi työaikaansa kokeiluun noin 70%.

Seutukunnan kehittämisjohtaja on laatinut alustavan toimintasuunnitelman sisältäen TE-toimistolta siirtyvät resurssit ja seutukunnan kautta tapahtuvan kuntien resurssoinnin kokeiluun. Mikäli kokeiluun hakeutuminen etenee myönteisesti, toimintasuunnitelmaa tullaan täsmentämään myöhemmässä vaiheessa kuntien, TE-toimiston ja TEM:in kanssa.

Seutukunnan johtoryhmä päätti kokouksessaan 27.5.2020, että

1) Kaustisen seutukunnan kunnat hakevat Työ- ja elinkeinoministe-

riön työllisyyskokeiluun yhdessä Kokkolan ja Kannuksen kaupunkien sekä Perhon kunnan kanssa.

2) Kaustisen seutukunta kuntien yhteisenä toimitelimenä vastaa kokeilun toteuttamisesta ja resurssoinnista kuntien puolesta.

3) Seutukunnan kokeiluun kohdistama resurssi vuodelle 2020 on yhteensä 40 000,-, joka on seutukunnan talousarviossa vuodelle 2020 varattuna olevaa kuntien rahoitusta seutukunnan henkilöstö-, matka- ja tilakuluihin sekä kehittämiseen ja tiedottamiseen.

4) Kokeilun käynnistämisen ehtona on, että Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyy Kaustisen seutukunnan esittämän mallin kuntien resurssoinnista ja että kokeiluun siirtyä riittävät resurssit TE-toimistolta ja mahdollisesti lisäksi TEM:ltä.

Työ- ja elinkeinoministeriö on hyväksynyt kuntakokeiluun laaditun hakemuksen. Kokeilualueeksi on merkitty Kokkola. Kuntien välillä on neuvoteltu mahdollisuudesta laajentaa kokeilu maakunnalliseksi koskemaan kaikkia kuntia. Selvitysten perusteella kokeilua olisi mahdollista toteuttaa maakunnallisena kuntien yhteistyönä ns. Kainuun mallin mukaisesti kaikkien kuntien ollessa hakijoina ja toteuttajina. Mallissa kunnat toteuttavat kokeilua verkostomaisessa yhteistyössä ja yhteistyörakenteessa. Yhteistyöstä tehdään myöhemmin erillinen yhteistyösopimus. Kunnat vastaavat omista tehtävistään ja resursseistaan ja saavat ns. jyvitetyn osuutensa TE-toimiston resursseista.

Esitys kj:

Kunnanhallitus päättää, että Veteli hakee osaksi Kokkolan maakunnanlaajuista työllisyyskokeilua ja osallistuu täydennyshakuun siten, että Veteli voidaan lisätä hakemusasiakirjaan ja täydennyshakemukseen hakijaksi ja työllisyyskokeilun toteuttajiksi alueellaan yhdessä Kokkolan ja maakunnan kuntien kanssa. Kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan neuvottelemaan hakemuksen yksityiskohdista ja allekirjoittamaan hakemuksen sekä yhteistyösopimuksen.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Khall 07.12.2020 § 163 Kokkolan kaupunki lähettää Kokkolan seudun kuntakokeilussa mukana oleville kunnille hyväksyttäväksi kuntien välisen sopimuksen. Kaupunki on käsitellyt omalta osaltaan työllisyyden kuntakokeilun kuntien välisen sopimuksen kaupunginhallituksen kokouksessa maa-

nantaina 30.11.2020 ja sen jälkeen kaupunginvaltuustossa
14.12.2020.

Sanna Marinin hallitusohjelman mukaiset työllisyyden kuntakokeilut käynnistyvät vuoden 2021 alussa. Kuntakokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja toisaalta tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Kokeiluissa pyritään kehittämään työnhakijoille tarjottavia työllistymistä tukevia palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla voidaan nykyistä paremmin tunnistaa ja ratkaista asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet, työllistymisen esteet ja osaamisen kehittämistarpeet.

Kokeilujen asiakkaiksi siirtyvät työttömät työnhakijat, työllistettynä olevat ja työllistymistä edistävissä palveluissa olevat, joilla ei ole oikeutta ansiopäivärahaan sekä kaikki alle 30-vuotiaat ja kaikki maahanmuuttajat sekä vieraskieliset. Kokkolan seudun kuntakokeilun osalta kuntakokeilu koskee kokonaisuudessaan noin 2 600 asiakasta (tilanne 5.11.2020).

Kokkolan kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 11.11.2019 § 515 hakea kuntakokeiluun mukaan ja tuli hakemuksen perusteella valituksi kuntakokeilualueeksi ensimmäisellä hakukierroksella. TEM käynnisti työllisyyden kuntakokeilun täydentävän hakukierroksen 12.5 - 26.6.2020, johon Kokkolan kaupunki osallistui yhdessä maakuntien kuntien kanssa kaupunginhallituksen 24.6.2020 § 338 päätöksen mukaisesti. Täydentävässä haussa jo aiemmin vahvistettua Kokkolan kuntakokeilua laajennettiin Kannuksen kaupungin, Perhon, Kaustisen, Vetelin, Halsuan, Toholammin ja Lestijärven kuntien osalta.

Kokeilualueen kuntien välisen sopimuksen tavoitteena on sopia kokeilun tavoitteisiin nähden vaikuttavasta ja tehokkaasta yhteistoimintamallista kuntakokeilun lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi sekä kokeilun muiden yhteistyössä toteutettavien tehtävien tavoitteiden saavuttamiseksi kuntalain (410/2015) 8 luvun § 54 mukaisesti. Kuntasopimuksella ja siinä sovittavalla yhteistoimintamallilla tavoitellaan sitä, että riittävät henkilöstövoimavarat ja osaaminen saadaan laajasti asiakkaiden käyttöön pääosin kasvokkaisena lähipalveluna tai tarpeen mukaan etäpalveluna koko alueella. Kuntasopimuksen liitteenä ovat vuosittain päivitettävät henkilöstösuunnitelma ja vuosittainen budjetti. Henkilöstösuunnitelma sisältää kuntien ja Soiten henkilöresurssin lisäksi te-toimistosta kokeiluun siirtyvän henkilöresurssin. Kuntasopimuksen, henkilöstösuunnitelman ja budjetin päivittämistä varten perustetaan kuntasopimuksen mukaisesti seurantaryhmä, joka päättää yhdessä ja yksimielisesti kokeiluun liittyvistä tämän sopi-

muksen mukaisista tehtävistä; kokeilun vuosittaisesta henkilöstösuunnitelmasta ja budjetista. Seurantaryhmä tulee kokoontumaan vähintään kahdesti vuodessa.

Kuntien välisen sopimuksen lisäksi kokeilualue tulee solmimaan erikseen "pääsopimuksen" Pohjanmaan TE-toimiston, Pohjanmaan ELY-keskuksen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen (KE-HA-keskus) välisestä yhteistyöstä sekä kuntakokeilusta annetun lain toimeenpanosta ja tavoitteiden toteuttamisesta. Pääsopimuksen allekirjoittaa Kokkolan kaupunki kokeilun puolesta.

Kuntien välinen sopimus laaditaan tässä vaiheessa ehdollisena, huomioiden hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta (HE 87 /2020, HE 114 /2020) valmistelutilanne.

Liitteinä nro 2a, 2b ja 2c ovat kuntasopimus työllisyyden kuntakokeilusta, henkilöstösuunnitelma vuodelle 2021 ja budjetti vuodelle 2021.

Esitys kj:

kunnanhallitus päättää hyväksyä omalta osaltaan kuntasopimuksen työllisyyden kuntakokeilusta, jos Kaustisen seutukunnan kaikki jäsenkunnat hyväksyvät sopimuksen, ja esittää kuntasopimuksen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin.
